

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 9. juuni 2020
(OR. en)

8086/1/20
REV 1

POLGEN 46

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee
Teema:	Strateegilise tegevuskava edendamine Nõukogu 18 kuu programm (1. juuli 2020 – 31. detsember 2021)

Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu 18 kuu programm, mille on koostanud tulevased eesistujariigid Saksamaa, Portugal ja Sloveenia ning kõrge esindaja, kes on ühtlasi välisasjade nõukogu eesistuja.

Programm**I. SISSEJUHATUS**

COVID-19 pandeemia on enneolematu väljakutse Euroopale ja kogu maailmale.

Ülemaailmne tervisekriis on mõjutanud tohutult ELi liikmesriikide ühiskonda ja majandust. See kriis nõuab kiiret, otsustavat ja ulatuslikku tegutsemist ELi, riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil¹. Kolm eesistujariiki teevad kõik mis vajalik, et Euroopa vastupanuvõimet tugevdada, oma kodanikke kaitsta ja kriisist üle saada, hoides samal ajal alal meie euroopalikke väärtusi ja eluviisi. Seda tehes on eesistujariikide kolmik pühendunud Euroopa Ülemkogu liikmete 26. märtsi 2020. aasta ühisavalduses määratletud viiele tegevussuunale.

COVID-19 kriis, mille Maailma Terviseorganisatsioon (WHO) pandeemiaks kuulutas, on pannud ja paneb ka edaspidi tõsiselt proovile liikmesriikide ühiskonna ja eelkõige tervishoiusüsteemid. Liikmesriigid ja ELi institutsioonid on asjakohaste tervishoiumeetmete koordineerimisel ja rakendamisel solidaarsuse vaimus ühte hoidnud. Üksnes siis, kui tervishoiupoliitika suudab COVID-19 põhjustatud ohtu edukalt ohjeldada ja lõpuks sellest jagu saada, on võimalik kõigis teistes majandussektorites ja avalikus elus hakata liikuma püsiva taastumise suunas.

¹ Vt Euroopa Ülemkogu liikmete 26. märtsi 2020. aasta ühisavaldus.

Kuigi Horvaatia eesistumise ajal on juba võetud mitmeid meetmeid kriisi lahendamiseks, on teha veel palju, eelkõige seoses pandeemia kontrolli alla saamisega ning Euroopa ühiskonna ja majanduse täieliku toimivuse taastamisega, edendades jätkusuutlikku ja kaasavat majanduskasvu, mis hõlmab muu hulgas rohepööret ja digiüleminekut, ning võttes arvesse kõiki kriisist saadud õppetunde² ja tegeledes selle sotsiaal-majanduslike tagajärgedega. Kolm eesistujariiki on seetõttu kindlalt otsustanud üldise prioriteedina rakendada kõiki asjakohaseid meetmeid Euroopa majanduse jõuliseks taastamiseks kooskõlas jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegiaga, milles võetakse arvesse eesmärki saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalsus ning käsitletakse märkimisväärset sotsiaalset mõju ja inimöödet. Eesistujariikide kolmik võtab järelmeetmeid seoses komisjoni tulevaste ettepanekutega kehtestada ELis ambitsioonikam, laiaulatuslikum ja koordineeritum kriisiohjesüsteem.

Eesistujariikide kolmik on pühendunud COVID-19 leviku tõkestamiseks võetud meetmete lõpetamist käsitleva ühtse Euroopa tegevuskava ja majanduse taastumist käsitleva teekaardi³ põhimõtete järgimisele: majanduse taastumise kava peab põhinema solidaarsusel, ühtekuuluvusel ja lähenemisel; taastumine peab olema paindlik ja hõlpsasti konkreetsetele vajadustele kohandatav ning see peab aja jooksul arenema; see peab olema kaasav ja kõikide osalejate ühisvastutuses; austades samas täielikult meie väärtusi, õigusi ja õigusriigi põhimõtet.

Kolm eesistujariiki teevad kõik endast oleneva, et taastada ühtne turg ja seda veelgi süvendada, edendada rohepööret ja digiüleminekut, püüelda digitaalse suveräänsuse poole, tagada dünaamilise tööstuspoliitika kaudu ELi strateegiline sõltumatus, toetada väikesi ja keskmise suurusega ettevõtjaid (VKEd) ja idufirmasid, teha välismaiste otseinvesteeringute taustauuringuid, ehitada vastupidavam taristu, eelkõige tervishoiusektoris, ning et Euroopas toodetaks kriitilise tähtsusega kaupu, et vähendada liigset sõltuvust kolmandatest riikidest kooskõlas majanduse taastumist käsitleva teekaardi peamiste soovitusetega.

² Vt ühtne Euroopa tegevuskava COVID-19 leviku tõkestamiseks võetud meetmete lõpetamise suunas, 15. aprill 2020.

³ Teekaart majanduse taastumise suunas – Vastupanuvõimelisem, kestlikum ja õiglasem Euroopa, 22. aprill 2020.

Eesistujariikide kolmik annab oma panuse ja juhib vajaduse korral majanduse taastumise toetamiseks enneolematuid investeerimispüüdlusi, mis on suunatud ühiselt kokkulepitud eesmärkidele ja koonduvad sinna, kus neid kõige rohkem vajatakse. Nende püüdluste hulka kuuluvad kodanike, ettevõtjate ja riikide turvavõrgud ning mitmeaastase finantsraamistikuga seotud taastumistfond, mille eesmärk on anda tuge majanduse kestlikule taastumisele.

Kolm eesistujariiki peavad oluliseks ülemaailmset väljakutset, mida pandeemia on põhjustanud, ja ELi rolli ülemaailmse osalejana, kellel on eriline vastutus aidata kujundada mitmepoolsusele ja reeglitel põhinevale rahvusvahelisele korrale tuginevat ülemaailmset reaktsiooni. See hõlmab peamiste poliitiliste prioriteetide järgimist oluliste ressursside puudujääkide korral, reageerimissuutlikkuse suurendamist kõige nõrgemate tervise-, vee- ja kanalisatsioonisüsteemidega riikides, eelkõige Aafrikas, ning tõsiste sotsiaal-majanduslike tagajärgede leevendamist. Ülemaailmne reageerimine nõuab suuremat piirkondlikku koostööd uue diagnostika, ravi ja uute vaktsiinide väljatöötamisel. Kolm eesistujariiki osalevad tõelise Euroopa tiimi lähenemisviisi raames kõigis nimetatud püüdlustes.

Eesistujariikide kolmik panustab sellise juhtimissüsteemi väljatöötamisse,⁴ mis muudab ELi vastupanuvõimelisemaks, tõhusamaks ja tulemuslikumaks, hoides selle lähenemisviisi keskmes meie põhiväärtusi.

Eespool nimetatud eesmärkide saavutamiseks rakendab kolmik majanduse taastumist käsitlevale teekaardile lisatud tegevuskava meetmeid. Eesistujariikide kolmik on samuti pühendunud Euroopa sotsiaaloiguste samba põhimõtete rakendamisele, muu hulgas ELi sotsiaaltippkohtumise kaudu, mis toimub 2021. aasta mais Euroopa Ülemkogu eesistuja üleskutsel ja mida võõrustab eesistujariik Portugal.

⁴ Vastavalt dokumendile „Teekaart majanduse taastumise suunas – Vastupanuvõimelisem, kestlikum ja õiglasem Euroopa“, 22. aprill 2020.

Kuigi reageerimine COVID-19 pandeemia ja selle tagajärgede on eesistujariikide kolmiku peamine prioriteet, on samuti äärmiselt oluline, et ELi institutsioonide tavapärane töö taastuks, et eesistujariikide kolmik saavutaks strateegilise tegevuskava 2019–2024 rakendamisel käegakatsutavaid edusamme. Kolm eesistujariiki usuvad kindlalt, et oma euroopalikele väärtustele ja Euroopa Liidu eelistele tuginedes saame kujundada oma ühist tulevikku, edendada oma kodanike, ettevõtete ja ühiskonna huve ning kaitsta oma eluviisi. Selleks et liidul oleks võimalik oma täielik potentsiaal saavutada, soodustab eesistujariikide kolmik liikmesriikidevahelist ühtsust. See saavutatakse meie ühistel väärtustel põhineva lojaalse koostöö ning subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte austamise kaudu.

Eesistujariikide kolmik on kindlalt veendunud, et Euroopa tulevikku käsitlev konverents peaks andma meie kodanike heaks konkreetseid tulemusi ning aitama kaasa meie poliitikavaldkondade arendamisele keskmises ja pikas perspektiivis, et me saaksime tulla paremini toime praeguste ja tulevaste väljakutsetega⁵.

Mitmeaastane finantsraamistik 2021–2027

Kolm eesistujariiki peavad oluliseks jõuda kokkuleppele mitmeaastase finantsraamistiku (2021–2027) suhtes. Mitmeaastane finantsraamistik on peamine vahend, millega majanduse püsivat taastumist toetada. See peaks liikmesriike toetama, et tagada püsivad investeeringud ELi strateegilistesse eesmärkidesse ja kõikidesse poliitikavaldkondadesse kooskõlas majanduse taastumist käsitleva teekaardiga. Järgmine mitmeaastane finantsraamistik on koos taastumisfondiga ambitsioonikas vastus Euroopa vajadustele, mis toetab meie ühiseid prioriteete. Eesistujariikide kolmik lubab väsimatult töötada, et saada Euroopa Parlamendilt nõusolek ja viimistleda võimalikult kiiresti veel ootel olevad valdkondlikud ettepanekud, järgides samal ajal kindlalt Euroopa Ülemkogu antud volitusi. Eesistujariikide kolmik teeb kõik endast oleneva, et vältida tarbetuid viivitusi mitmeaastase finantsraamistiku (2021–2027) ja sellega seotud programmide rakendamisel. Investeeringuid ja muid asjakohaseid poliitikavaldkondi käsitlevate õigusaktide õigeaegne vastuvõtmine on äärmiselt oluline, et vastata piisavalt ja jõuliselt COVID-19 pandeemia tagajärgede ja muudele liidu strateegilistele eesmärkidele ja jätkuvatele väljakutsetele.

⁵ Vt Euroopa Ülemkogu järeldusi, 12. detsember 2019.

ELi ja Ühendkuningriigi tulevased suhted

Ühendkuningriik astus 1. veebruaril 2020 Euroopa Liidust välja. Kui ei lepita kokku tähtaja pikendamises, lõpeb Ühendkuningriigi väljaastumisele järgnev üleminekuperiood 31. detsembril 2020. Oma 13. detsembri 2019. aasta järeldustes kinnitas Euroopa Ülemkogu oma soovi luua Ühendkuningriigiga tulevikus võimalikult tihedad suhted kooskõlas poliitilise deklaratsiooniga ning järgides varem kokku lepitud Euroopa Ülemkogu suuniseid, samuti avaldusi ja deklaratsioone, eelkõige neid, mis tehti 25. novembril 2018.. Euroopa Ülemkogu kordas eelkõige seda, et tulevased suhted Ühendkuningriigiga peavad põhinema õiguste ja kohustuste tasakaalul ning tagama võrdsed võimalused. Kooskõlas Euroopa Ülemkogu suuniste ja järeldustega ning poliitilise deklaratsiooniga võttis nõukogu 25. veebruaril 2020 vastu läbirääkimisjuhised, milles määratakse kindlaks Euroopa Komisjoni ja Ühendkuningriigi vahel kokku lepitava tulevase partnerluse ulatus ja tingimused. Eesistujariikide kolmik püüab saavutada selle, et laiaulatuslik partnerlus Ühendkuningriigiga, mis on õiglane ja erapooletu kõigi liikmesriikide suhtes ning meie kodanike huvides, jõustuks üleminekuperioodi lõpuks.

Komisjoni 2020. aasta kohandatud tööprogramm

Eesistujariikide kolmik võtab arvesse komisjoni 2020. aasta kohandatud tööprogrammi. Kolmik hindab asjaolu, et komisjon on kindlalt otsustanud oma esialgses programmis välja kuulutatud olulisemad algatused ellu viia ning et ettepanekud, mis on esmatähtsad või toetavad vahetut taastumist, võetakse vastu nii, nagu algselt plaanitud. Kolmik palub komisjonil võtta kõik olulisemad algatused, mis pandeemia tõttu edasi lükkusid, võimalikult kiiresti vastu. Kolm eesistujariiki peavad tervitatavaks komisjoni kavatsust kasutada rohkem strateegilist prognoosi, et aidata suunata liidu tulevaste aastate poliitikat, lähtudes pragmaatilisemast ja pikemaajalisest lähenemisviisist.

II. KODANIKE JA VABADUSTE KAITSMINE

Kolm eesistujariiki usuvad kindlalt demokraatia, inimõiguste, õigusriigi ja meie avatud ühiskonnamudelite tähtsusesse – need on Euroopa vabaduse, turvalisuse ja jõukuse alus. Sellega seoses jäävad kolm eesistujariiki ootama tulevast Euroopa demokraatia tegevuskava ja sellega kaasnevaid ettepanekuid, sealhulgas meediavabaduse, meedia pluralismi ja sõltumatuse kohta. Eesistujariikide kolmik rõhutab, et vaba ja pluralistlik meedia on ülioluline ning selle faktipõhine, õigeaegne ja usaldusväärne info edastamine ning pühendumine väärinfo vastu võitlemisele on praegu tähtsam kui kunagi varem.

Eesistujariikide kolmik ootab huviga ka uut strateegiat põhiõiguste harta rakendamiseks. Eesistujariikide kolmik püüab anda uue tõuke ELi ühinemisele Euroopa inimõiguste konventsiooniga, nagu on ette nähtud Lissaboni lepingus. Nad edendavad kultuurilist ja usulist mitmekesisust, samuti noorte osalemist ning peavad ELi poliitika parema rakendamise oluliseks teguriks kodanikega peetavat korrapärast dialoogi.

Reageerimine COVID-19 pandeemiale tõi meie ühiskonna jaoks kaasa eluviisi, vabaduse ja demokraatlike õiguste enneolematu piiramise. Eesistujariikide kolmik on valmis toetama liidu väärtuste, sealhulgas õigusriigi põhimõtte täielikku kohaldamist kogu ELis.

Eesistujariikide kolmik ootab Euroopa õigusriigi mehhanismi loomist, mida kohaldatakse võrdselt kõigi liikmesriikide suhtes. See ennetav vahend süvendab konstruktiivset dialoogi liikmesriikide vahel ja edendab ühist teadlikkust õigusriigi põhimõttest kõigis liikmesriikides. Selleks korraldab eesistujariikide kolmik nõukogus põhjaliku dialoogi komisjoni aastaaruande kõigi osade üle. Kõnealuse kaheksateistkümneme kuue juhtpõhimõteteks on liikmesriikide ühtsuse ja lojaalse koostöö põhimõtte toetamine, subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte austamine ning mitmetasandilise valitsemise edendamine.

Eesistujariikide kolmik on pühendunud võrdõiguslikkuse, sealhulgas soolise võrdõiguslikkuse ning LGBTQIA+-inimeste õiguste ja võrdõiguslikkuse süvalaiendamisele, kultuurilise mitmekesisuse edendamisele, kõigile võrdsete võimaluste tagamisele, võitlusele diskrimineerimise kõigi vormide, sealhulgas vaenuritegude vastu ning koduvägivalla käsitlemisele. Kolm eesistujariiki tervitavad komisjoni uut soolise võrdõiguslikkuse strateegiat 2020–2025, mis hõlmab muu hulgas selliseid küsimusi nagu sooline vägivald ning naiste ja meeste võrdõiguslikkus tööturul. Soolise võrdõiguslikkuse valdkonnas tooksid kasu tasustamise läbipaistvusega seotud siduvad meetmed. Sellega seoses jääb eesistujariikide kolmik ootama asjaomast tulevast ettepanekut. Pidades silmas, et COVID-19 pandeemia oli ebaproportsionaalselt suur mõju eakatele inimestele, kavatseme edendada põlvkondadevahelist solidaarsust, väärikat vananemist ning eakate ja muude haavatavate täiskasvanute õiguste paremat kaitset. Me ei saa lubada, et COVID-19 pandeemia suurendaks mis tahes laadi ebavõrdsust ja diskrimineerimist.

Kolm eesistujariiki kohustuvad tõhustama nõukogu töö koordineerimist antisemitismi ennetamisel ja selle vastu võitlemisel, eelkõige seoses parimate tavade vahetamisega.

Eesistujariikide kolmik edendab kultuurilist mitmekesisust, austades samal ajal subsidiaarsuse põhimõtet ning võttes arvesse ülemaailmselt tähtsaid kultuuri- ja loomesektoreid, nende mõju ühiskonnale ja majandusele ning euroopalikku eluviisi kaitsmist.

Digiüleminek pakub võimalusi, kuid põhjustab ka probleeme seoses kodanike õiguste ja vabadustega. Seetõttu on väga oluline, et digitaliseerimise protsessis austataks põhiõigusi ja ühiseid väärtusi.

Kolm eesistujariiki tervitavad komisjoni valget raamatut tehisintellekti kohta ning jäävad ootama selle järelmeetmeid kõigis mõõtmetes, sealhulgas teadusuuringud ja innovatsioon, tehisintellektikasutamine hariduses, eetilised ja inimkesksed aspektid, nende ülemaailmne juhtimine, riskipõhine õigusraamistik ja tehisintellektiga seotud vastutuse aspekt. Lisaks teeb eesistujariikide kolmik tööd selle nimel, et kaitsta meie ühiskonda paremini pahatahtliku kübertegevuse, hübriidohtude ja väärinfo eest. Meie ühiskonna vastupanuvõime tugevdamise nimel püüeldakse läbipaistva, õigeaegse ja faktidel põhineva teabevahetuse poole. Selles suunas aitavad liikuda tulevane õigusakt finantsteenuste operatiiv- ja kübervastupidavusvõime kohta ning võrgu- ja infoturbe direktiivi läbivaatamine. Eesistujariikide kolmik suurendab Euroopa tasandil jõupingutusi internetiga ühendatud seadmete IT-turvalisuse kohustusliku miinimumtaseme kehtestamiseks.

Kolm eesistujariiki peavad tervitatavaks komisjoni avaldust teha ettepanek uue rändepakti ja sellega kaasnevate seadusandlike ettepanekute kohta ning võtavad kohustuse nendega tegeleda esmajärjekorras. EL vajab rände jaoks terviklikku alalist ja prognoositavat lahendust. See peaks hõlmama toimivat vastupanuvõimelist ja kriisikindlat Euroopa ühist varjupaigasüsteemi, mida iseloomustab vajalik tasakaal vastutuse ja solidaarsuse vahel. Tuleks tegeleda olukordadega, kus üks või mitu liikmesriiki on ebaproportsionaalselt suure rändesurve all. Seda tuleb täiendada seaduslike rändevõimaluste täiustamisega, parandades samal ajal tagasisaatmist.

See terviklik lähenemisviis peaks hõlmama ka ebaseadusliku rände, inimkaubanduse ja inimeste ebaseadusliku üle piiri toimetamise vastase võitluse tõhustamist, tegeledes samal ajal rände ja sundrände algpõhjustega. Välismõõdet tuleks käsitleda päritolu- ja transiidiriikidega partnerlussuhete tugevdamise kaudu.

Seoses Schengeni ala toimimise ja ELi välispiiride kaitsega keskendub eesistujariikide kolmik Euroopa piiri- ja rannikuvalve määruse kasutuselevõtmisele, koostalitlusvõimet käsitlevates määrustes ette nähtud uute funktsioonide rakendamisele ja Schengeni hindamismehhanismi läbivaatamisele ning teeb kõik endast oleneva, et taastada Schengeni ala täielik toimimine. Selle tähtsus on COVID-19 kriisile reageerimiseks kehtestatud piirangute valguses saanud veelgi ilmsemaks.

Lisaks koostalitlusvõime paketi edukale rakendamisele ootavad kolm eesistujariiki huviga täiendavaid algatusi, mis on seotud uue ELi julgeolekuliidu strateegiaga, et parandada koostööd ja teabevahetust justiits- ja siseküsimuste (JSK) valdkonnas, sealhulgas parandada meie ühiseid vahendeid (ELi infosüsteemid), ning püüavad tõhustada politsei-, tolli- ja õigusalast koostööd kriminaal- ja tsiviilasjades, sealhulgas e-õiguskeskonna mehhanismide kaudu. Tugev ja kohandatav politseikoostöö, mida toetatakse hästi koordineeritud ühismeetmete kaudu, on kaupade, teenuste ja isikute vaba liikumise edendamisel ülimalt oluline, et soodustada lähikuudel ja -aastatel majanduslikku ja sotsiaalset taastumist COVID-19st. Eelkõige on oluline rakendada tõhusaid ennetusmeetmeid ja jätkata terrorismi, raske ja organiseeritud kuritegevuse, radikaliseerumise, (vägivaldse) äärmusluse ja piiriülese kuritegevuse vastase võitluse tõhustamist ning parandada koostööd kolmandate riikidega. Sellega seoses võiks erilist huvi pakkuda komisjoni väljakuulutatud ettepanek Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ameti (Europol) määruse sihipärase uuesti sõnastamise kohta politsei operatiivkoostöö tugevdamiseks.

EL peab veelgi tugevdama meie ühiskonna vastupanuvõimet, toetades ja valmistades ette asjakohaste meetmete kavasid, et saavutada terviklik koordineerimine, austades täielikult ELi, liikmesriikide ja liikmesriigisiseste eri tasandite pädevusi ja kohustusi sellistes hädaolukordades nagu pandeemiad või ulatuslikud küberrünnakud. Kolm eesistujariiki on otsustanud võtta täiel määral arvesse COVID-19 pandeemiaga seotud väljakutseid ELi jaoks, seda ka Euroopa elanikkonnakaitse raames. Sõltuvalt praegustest arengutest ja saadud kogemustest püüavad eesistujariigid veelgi tõhustada ELi reageerimist kriisidele ja tugevdada liidu elanikkonnakaitse mehhanismi, sealhulgas arendada edasi rescEU-d ja muud suutlikkust, tegeleda probleemidega, mis on seotud oluliste tervisematerjalide varumise ja kolmandatesse riikidesse lõksu jäänud kodanike kojutoomisega, ning jätkata kogemuste omandamise protsessi, luues ja käivitades ELi teadmusrõrgustiku, mida tuleb pandeemiastsenaariumi alusel süstemaatiliselt edasi arendada.

III. MEIE MAJANDUSLIKU BAASI ARENDAMINE: EUROOPA TULEVIKUMODEL

COVID-19 pandeemia avaldab pikaajalist mõju ELi ja maailma majandusele. Lisaks lühiajalistele meetmetele, millega parandatakse finantssektori likviidsust, pidurdatakse enneolematute investeeringute edendamise abil meid ähvardavat majanduslangust ja kindlustatakse liikmesriikide poolne stabiilne rahastamine, on oluline vaadelda ka pikaajalist perspektiivi ning parandada ELi konkurentsivõimet ja suveräänsust ning tagada ühtsel turul jätkuvalt stabiilne ja soodne investeerimiskeskond. Seetõttu on praegu veelgi olulisem arendada meie majanduslikku baasi, mis jääb keskseks teemaks kõigil kolmel eesistumisperioodil. Töö rohelise kokkuleppe ja Euroopa digitaalse tuleviku kallal, ringmajanduse tegevuskava rakendamine, investeerimine teadusuuringutesse ja innovatsiooni ning oskustesse konkurentsivõime suurendamiseks, ülemaailmsetele probleemidele lahenduste pakkumine ning töökohtade loomine mängivad nende eesmärkide saavutamisel erilist rolli.

Ühtne turg on üks ELi suurimaid eeliseid ja seda tuleks edasi arendada. Selle põhimõtted, väärtused ja standardid toetavad ELi juhtrolli ja aktiivset tegevust reeglitepõhise maailmakorra ning võrdsete tingimuste edendamisel nii liidu sees kui ka sellest väljaspool. Eesistujariikide kolmik töötab selle nimel, et tugevdada liidu tulevase konkurentsivõime ja majanduskasvu aluseid. See hõlmab ühtse turu täielikku taastamist COVID-19-eelsesesse seisu, selle järelejäänud põhjendamatute tõkete kõrvaldamist, sealhulgas teenuste valdkonnas, ning ühtse turu (sealhulgas investeeringute kaitset käsitlevate) normide tõhusa ja õiglase rakendamise, kohaldamise ja jõustamise tagamist. Lisaks tuleb ühtse turu poliitika viia kooskõlla ELi tööstus-, VKE- ja digitaalpoliitikaga. Eesistujariikide kolmik on valmis pidama järelevalvet komisjoni ühtse turu tõkete aruande ja normide täitmise tagamise tegevuskava elluviimise üle. COVID-19 pandeemia näitab, et ühtse turu vastupanuvõime tugevdamine kriisi ajal on äärmiselt oluline. Selleks et muu hulgas suurendada liidu pandeemiajärgset majanduskasvu ja konkurentsivõimet, on päevakorras olulisel kohal ka parem õigusloome ning nõuete täitmisega seotud kulude ja halduskoormuse vähendamine.

Kuna meie ühiskonnas on VKEdel kestliku majanduskasvu, tööhõive ja sotsiaalse ühtekuuluvuse seisukohast väga suur osatähtsus, vajavad nad usaldusväärseid ja stabiilseid raamtingimusi, mis moodustavad integreeritud, sidusa ja tulevikku suunatud lähenemisviisi, ning põhimõtte „kõigepealt mõtle väikestele“ süstemaatilist ja järjepidevat rakendamist. Selle tagamiseks on kolm eesistujariiki valmis pidama järelevalvet komisjoni VKEde strateegia üle ja seda edasi arendama, et tugevdada ELi väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate alast poliitikat.

VKEde ja Euroopa tööstuse konkurentsivõime tugevdamine on eesistujariikide kolmiku jaoks väga oluline eesmärk, kuna see teenib Euroopa majanduslikku suveräänsust ja aitab kaasa selle püsijäämisele. ELi COVID-19 kriisist taastumise strateegia ja kestliku majanduskasvu pikaajaline strateegia nõuavad ka nõudlikku ELi tööstuspoliitika strateegiat, mis käsitleks konkurentsi, riigiabi eeskirju ja üldisi raamtingimusi ning võtmetähtsusega tehnoloogiate tugevdamist muu hulgas teaduse, teadusuuringute ja innovatsiooni alase poliitika ühtlustamise ning ELi tehnoloogilise sõltumatuse edendamise kaudu. Olulised komponendid on strateegiliste väärtusahelate kindlaksmääramine, uus tööstuslike ökosüsteemide struktuur ning edasine töö tööstusliitude ja üleeuroopalist huvi pakkuvate tähtsate projektide määramiseks. Eesistujariikide kolmik tugineb komisjoni ELi tööstusstrateegiale ning pakub välja järgmised sammud selle rakendamiseks ja järelevalveks. Lisaks jälgib eesistujariikide kolmik Euroopa Komisjoni käimasolevat konkurentsionormide hindamist ning edendab pärast hindamist selle tulemuste arvessevõtmist ning Euroopa konkurentsiraamistiku võimalikku muutmist ja ajakohastamist ülemaailmsete arengute ja digitaliseerimise taustal. Samuti loodetakse suurendada avalike hangete tõhusust, innovatsioonile orienteeritust ja kestlikkust, võttes samal ajal arvesse COVID-19 kriisist saadud õppetunde ja ELi majanduse taastamise vajadust.

Tõhus ja paindlik ühtekuuluvuspoliitika peaks tagama investeeringud COVID-19 kriisi põhjustatud tohutute majanduslike ja sotsiaalsete probleemide lahendamiseks ning panustama ühtlasi uuenduslikku ja arukasse majanduslikku ja sotsiaalsesse üleminekusse keskkonnahoidlikuma, vähese CO₂-heitega Euroopa poole. See peaks hõlmama kõiki piirkondi,⁶ toetama nende konkurentsivõimet, tugevdama majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust ning vähendama ebavõrdsust. Kolm eesistujariiki teevad kõik endast oleneva ühtekuuluvuspoliitika seadusandliku paketi õigeaegseks vastuvõtmiseks, et alustada uue ühtekuuluvuspoliitika tsükli elluviimist viivitusteta.

Eesistujariikide kolmik uurib finants- ja majanduspoliitika rolli kestliku ja kaasava majanduskasvu tagamisel.

Majanduse rahastamine peab muutuma kindlamaks, pidades silmas ka COVID-19 kriisi. Selleks peaks majandus- ja rahaliidu süvendamine esmatähtsa eesmärgina ja kõigis selle mõõtmistes ning töö pangandusliidu edasise tugevdamise kõigi elementidega, samuti kapitaliturgude liidu tugevdamisega, jätkuma kokkulepitud viisil. Eelkõige ootavad kolm eesistujariiki finantsinstrumentide turgude direktiivi (millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2004/39/EÜ), finantsinstrumentide turgude määruse (MiFID 2 ja MiFIR), ning võrdlusaluste määruse eelseisvat läbivaatamist, samuti ettepanekuid, millega rakendatakse Basel III lõplikud reformid. Edusammud nendes valdkondades tugevdavad samuti euro rahvusvahelist rolli, mis peaks vastama liidu ülemaailmsele majandus- ja finantskaalukusele. Eesistujariikide kolmik leiab, et Solventsus II läbivaatamine annab võimaluse arendada sihipäraselt edasi maailma üht arenenumat usaldatavusjärelevalvesüsteemi.

Erilist tähelepanu pööratakse finantssektori toomisele digitaalajastusse, tulevastele ettepanekutele krüptovahendite ning finantsteenuste operatiiv- ja kübervastupidavusvõime kohta, samuti digitaalse rahanduse strateegiale ja integreeritud Euroopa maksete strateegiale.

Kolm eesistujariiki tõhustavad ELi võitlust rahapesu ja terrorismi rahastamise vastu, tuginedes muu hulgas komisjoni tegevuskavale, mis käsitleb liidu terviklikku poliitikat rahapesu ja terrorismi rahastamise ärahoidmiseks.

⁶ Võttes arvesse ELi toimimise lepingu artiklis 349 osutatud piirkondade eripära.

Kestliku rahastamise loomine ja finantskaasamise tõhustamine võivad toetada kestliku arengu tegevuskava 2030 ning selle 17 kestliku arengu eesmärgi ja ELi rohelise kokkuleppe eesmärkide saavutamist. Seetõttu ootavad kolm eesistujariiki uuendatud kestliku rahanduse strateegiat, mis täiendab kestliku Euroopa investeerimiskava.

Ühtse turu nõuetekohaseks toimimiseks on vaja võrdseid võimalusi ning õiglast ja tõhusat maksustamist. Kolm eesistujariiki kavatsevad veelgi edendada õiglast maksustamist üha digitaalsemas majanduses, eelkõige seoses tõhusa minimaalse maksustamisega, ning edendada maksudest kõrvalehoidumise vastase võitluse tegevuskavas sätestatud algatusi. Edendatakse tubakaaktsiisi direktiivi ja energia maksustamise direktiivi läbivaatamist.

Tolliliidu tugevdamiseks on ülioluline kaitsta ELi piire võltsitud kauba eest ja kasutada ära ELi tollialaste õigusaktide potentsiaali. Kolm eesistujariiki jäävad ootama peatselt esitatavat tolliliidu tegevuskava ja ettepanekut luua ühtne tolliliides.

Innovatsiooni jaoks ELis on väga oluline intellektuaalomandi raamistik kui kõiki majandussektoreid puudutav teema. Eesistujariikide kolmik teeb tööd ühtse intellektuaalomandi strateegia koostamiseks.

EL vajab asjakohast, toimivat ja ressursitõhusat taristut, et oleks võimalik kasutada täielikult ära topeltülemineku, s.t rohepöörde ja digiülemineku kõik hüved.

Eesistujariikide kolmiku eesmärk on viia ellu energialiitu integreeritud, ühendatud ja nõuetekohaselt toimiva Euroopa energiaturu kaudu, mis keskendub säästvate energiale ja kliimaneutraalsusele üleminekule. Analüüsitakse, mil määral saab energiasektor aidata kaasa COVID-19 pandeemia järgsele taastumisele. Kolm eesistujariiki edendavad liikmesriikide vahelist tihedat koostööd ja teabevahetust energialiidu juhtimise ja energiaraamistiku 2030 elluviimisel. Lisaks ootavad nad huviga komisjoni algatusi energiasektoris, sealhulgas uut lähenemisviisi Euroopa avamere taastuenergia potentsiaali ärakasutamiseks, ning algatusi uuenduslike kütuste kohta, meetmete kohta, mis aitavad sektoreid arukalt integreerida, sealhulgas gaasisektori CO₂-heite vähendamise hõlbustamine, ning kehtiva üleeuroopaliste energiavõrkude (TEN-E) määruse kohandamise kohta kliimaneutraalse majanduse perspektiividega, et saavutada eesmärgipärane energiataristu.

Esmatähtis on ohutu, innovatiivne ja ühendav transport, sealhulgas alternatiivsete säästvate kütuste ja jõuülekandeseadmete edendamine, aga ka üleeuroopalise transpordivõrgu (TEN-T) kaudu tagatava Euroopa ühendatuse koostalitusvõime ja kestlikkus. Eesistujariikide kolmik jääb ootama säästva ja aruka liikuvuse strateegiat ning kavatseb alustada tööd sellealaste peamiste ettepanekutega. Praegusel kogu liitu puudutaval probleemsel ajal püüab eesistujariikide kolmik kaitsta tarneahelavoogu ning tegeleb COVID-19 kriisi tagajärgedega transpordisüsteemile, eelkõige tsiviillennundussektoris. Eesistujariikide kolmiku eesmärk on tugevdada transpordisektorit ja selle vastupanuvõimet. Lisaks analüüsib eesistujariikide kolmik pandeemia tagajärgi ELi-sisesele transpordivoole, kõigi transpordiliikide transpordiettevõtjatele ja transporditaristule.

Kolm eesistujariiki on veendunud, et digiüleminek on miski, mis hakkab vormima Euroopa igapäevaelu, aga ühtlasi on see miski, mida Euroopa saab vormida. See on ELi ja selle ühiskonna- ja majandusmudeli, aga ka konkurentsivõime ja suveräänsuse jaoks nii võimalus kui ka väljakutse. Sellega seoses pööravad kolm eesistujariiki erilist tähelepanu teenuste ja organisatsioonide digitaliseerimisele, eelkõige avalikus halduses. Selleks et hoida ja edendada vastutustundlikku innovatiivset, kestlikku ja konkurentsivõimelist Euroopa digitaalset ökosüsteemi, eelkõige strateegilise tähtsusega sektorites ning peamiste progressi võimaldavate digitehnoloogiate ja -taristute (sealhulgas andmetaristute) valdkonnas, tuleb ELi digitaalset suveräänsust veelgi tugevdada. Siin on võtmetehnoloogiaks tehisintellekt, millel on tohutu väärtuse loomise võime. Seda silmas pidades jääb eesistujariikide kolmik ootama edasisi ettepanekuid jätkuna teatisele Euroopa digitaalse tuleviku kujundamise kohta, valgele raamatule tehisintellekti kohta, Euroopa andmestrategie ja digiteenuste õigusaktile, ning edasisi jõupingutusi Euroopa plokiahela partnerluse raames ning väljakuulutatud meedia- ja audiovisuaalvaldkonna tegevuskava.

Digitaliseerimisel on kaugeleulatuv mõju ja seetõttu tuleb seda käsitleda kogu liidu sise- ja välispoliitikas sidusalt. Ühtviisi on oluline nii taristu, ühendatus (sealhulgas gigabitiühendus 2025. aastaks ja 5G) ja kasutajakesksed teenused ja nende säilitamine kriisi ajal kui ka keskkonna- ja kliimakaitse või kestliku arenguga seotud õigusnormide, investeeringute, võimaluste ja mõju täiustamine ja tervishoid. Euroopa Komisjoni andmestrategie kohase piisava andmete ökosüsteemi (sh andmetaristu, andme- ja eraelu puutumatuse kaitse, andmete vastutustundlik kasutamine, andmeruumid, andmete kättesaadavus, andmete jagamine ja andmeturve) loomisel on Euroopa edukas digiüleminekus suur osatähtsus.

Euroopa teadus-, tervishoiu- ja haridussüsteemid peavad olema valmis täielikult toime tulema tehnoloogiliste ja ühiskondlike muutustega, mis on samuti digitaliseerimisega seotud, edendades innovatsiooni majanduskasvu ja töökohtade loomise nimel ning teadusuuringuid ja innovatsiooni, paremaid tulemusi tervishoius ning investeringuid inimeste oskustesse ja haridusse, aga ka püüdes leida Euroopa teadus- ja innovatsiooniringkondade vahelist koostoimet, et saavutada teadusuuringute ja innovatsiooni täielik potentsiaal kogu liidus, muu hulgas COVID-19 kriisi seljatamiseks. Sellega seoses peab eesistujariikide kolmik tervitatavaks komisjoni teatist teadusuuringute ja innovatsiooni tuleviku ning Euroopa teadusruumi kohta, ajakohastatud digiõppe tegevuskava, Euroopa haridusruumi edasiarendamist, uut strateegilist raamistikku koostööks hariduse ja koolituse valdkonnas ning ajakohastatud oskuste tegevuskava ning loodab liikuda nende menetlemisega nõukogus hoogsalt edasi. Kogemused COVID-19 puhangu ajal esinenud probleemidega näitavad, et hariduse, oskuste ja teadusuuringute valdkond peab olema piisavalt paindlik ja vastupidav katkestustele oma tavapära tsüklites. Hariduse, teadusuuringute ja innovatsiooni võimaluste kasutamine murranguliste lahenduste leidmiseks ja kestliku arengu eesmärkide saavutamiseks nõuab mitmetasandilist lähenemisviisi, mis annab iga valdkondliku algatuse raames nende poliitikavaldkondade kõigi tasandi jõupingutustele strateegilise suuna ja integreerib need ELi tasandil ühisesse lähenemisviisi. Samal ajal on vaja kujundada ümber Euroopa teadusruum, et täita aluslepingust tulenev kohustus luua tõelise Euroopa teaduskarjääri piirkond, milles toimiks nagu ka teadmiste ja tehnoloogiate puhul teadlaste vaba piiri- ja süsteemiülene liikumine. Erilist tähelepanu pööratakse ka uuendatud Euroopa teadusruumi eetilistele aspektidele ja nn harrastusteadusele, kus kolm eesistujariiki viivad ellu mõningaid ühistegevusi. COVID-19 kriisile reageerimiseks soodustavad eesistujariigid tööd, mida tehakse ELi ühislaborite loomiseks Teadusuuringute Ühiskeskuse (JRC) kaudu, et töötada välja ravimeid ja vaktsiine.

Kolm eesistujariiki püüavad õigeaegselt vastu võtta programmi „Euroopa horisont“ ja programmi „Erasmus+“ seadusandlikud ettepanekud, et alustada viivitusteta uue poliitikatsükli ja sealhulgas Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituuti (EIT) käsitleva uuesti sõnastatud määruse ning EIT strateegilist innovatsioonikava 2021–2027 käsitleva otsuse rakendamist. Sama püütakse teha ka muude ELi programmide, näiteks digitaalse Euroopa, loova Euroopa ja Euroopa solidaarsuskorpuse programmi puhul.

Digiülemineku ja kestliku arengu tegevuskava 2030 väljakutseid arvestades tuleb kohandada ja vajaduse korral tugevdada tarbijakaitset. Arvesse tuleks võtta tarbijate haavatavust eri sektorites. Kolm eesistujariiki toetavad komisjoni jõupingutusi tarbijaõiguse jõustamise parandamisel ja rahvusvahelise koostöö tugevdamisel. Tarbijate usaldus kõrgetasemelise tarbijakaitse ja läbipaistva tarbijateabe vastu on olulised tegurid, mis toetavad Euroopa majanduse taastumist pärast COVID-19 kriisi. Eesistujariikide kolmik jääb ootama komisjoni tarbijakaitse tegevuskava, milles käsitletakse vastavaid kogemusi, ning kavatseb kiiresti esitada konkreetseid ettepanekud, näiteks ühise laadija ja rändlusteenuse määruse läbivaatamise kohta, ning samuti ootab huviga muid ettepanekuid, näiteks ettepanekut üldise tooteohutuse direktiivi läbivaatamise kohta.

EL peab edendama konkurentsivõimelist kosmosesektorit ja selle integreerimist Euroopa majandusse, suurendades kosmosetehnoloogia ja -rakenduste kasutamist avaliku poliitika toetamiseks. Tuginedes Euroopa kosmoseprogrammi käsitleva kavandatava määruse vastuvõtmisele ja Euroopa GNSSi Agentuur (GSA) muutmisele ELi Kosmoseprogrammi Ametiks (EUSPA), püüavad kolm eesistujariiki rajada teed uuele ajastule ELi kosmosealases tegevuses. Samuti jätkavad nad Euroopa seisukoha kujundamist ülemaailmse kosmosemajanduse ja uue kosmosetööstuse (New Space) arendamise peamiste põhimõtete kohta, mis hõlmavad turupõhiseid lähenemisviise ja kosmose avamist uutele osalejatele.

Toetada tuleb ELi turismitööstust, mis sai praeguse COVID-19 kriisi tõttu eriti kannatada, eelkõige VKEsid ja tsiviillennundussektorit. Eesistujariikide kolmik on koos liikmesriikide ja komisjoniga valmis töötama ühise ja kooskõlastatud reageerimise nimel kooskõlas majanduse taastamise teekaardiga, mis tagab turismitegevuse järkjärgulise ja turvalise taastamise, säästva turismi edendamise ning annab tarbijatele tagasi kindluse. Reageerimine peaks olema suunatud lühiajalisele abile, ettevõtjate abistamisele ja pikaajalisele taastumisele.

IV. KLIIMANEUTRAALSE, ROHELISE, ÕIGLASE JA SOTSIAALSE EUROOPA RAJAMINE

a. Kliimaneutraalse ja roheline Euroopa rajamine

Eesistujariikide kolmik on täielikult pühendunud eesmärgile muuta EL 2050. aastaks kliimaneutraalseks vastavalt Pariisi kokkuleppe eesmärkidele, tagades samal ajal, et üleminek oleks kulutõhus, erapooletu, sotsiaalselt tasakaalustatud ja õiglane ning saavutatud viisil, mis säilitab ELi konkurentsivõime. Sellega seoses peab eesistujariikide kolmik tervitatavaks komisjoni teatist Euroopa roheline kokkuleppe ja kestliku Euroopa investeerimiskava kohta, millega kolm eesistujariiki püüavad tegeleda esmajärjekorras, käsitledes ka Euroopa kliimaseadust ja kliimamuutustega kohanemise strateegiat, millele aastatel 2020–2021 lisanduvad ka muud seadusandlikud ettepanekud. Eesistujariikide kolmik on pühendunud kõigi nende algatuste edendamisele ja kliimameetmete tõhustamisele nii liidusiseselt kui ka välistegevuse kaudu, eelkõige leppides kokku riiklikult kindlaksmääratud panuste ajakohastatud versiooni esitamises ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni (UNFCCC) sekretariaadile 2020. aastal vastavalt Pariisi kokkuleppes tulenevatele liidu kohustustele, olles eelnevalt teinud põhjaliku mõjuhindangu.

Ressursitõhususe, ringmajanduse ja jäätmekäitluse osas peavad kolm eesistujariiki uut ringmajanduse tegevuskava tervitatavaks ning on valmis edendama kõiki sellest tulenevaid algatusi. Tarbijatel on rohepöördes oluline roll ning sellega seoses ootab eesistujariikide kolmik huviga komisjoni ettepanekut tarbijate võimestamise kohta.

Bioloogilise mitmekesisuse ja loodusvarade kaitse ning nende kestlik kasutamine on veel üks rohepöörde põhielement. EL ja selle liikmesriigid hakkavad juhtima ja tõhustavad veelgi bioloogilise mitmekesisuse vähenemise vastaseid jõupingutusi, pidades muu hulgas silmas bioloogilise mitmekesisuse ja inimeste tervise vahelist seost. Eesistujariikide kolmik toetab ELi võetud kohustust näidata eeskujuna ja aidata jõuliselt kaasa ambitsioonika 2020. aasta järgse ülemaailmse bioloogilise mitmekesisuse raamistiku vastuvõtmisele ja selle rakendamisele. Kolm eesistujariiki edendavad kestlikku ja ringluspõhist põllumajandust ja kalandust, toidusüsteeme ning säästvat metsamajandamist kooskõlas ELi 2020. aasta järgse tugevdatud metsastrateegiaga, mis hõlmab kogu metsatsükli ja edendab metsade pakutavaid arvukaid teenuseid, samuti kestlikku biomajandust, keskendudes sealhulgas toiduainetega varustatuse tagamisele ja toiduainete tarneahelate terviklikkusele kriiside ajal ning loomade heaolule, lootes ühtlasi viia ellu kaheksanda keskkonnavalase tegevusprogrammi. Erilist tähelepanu pööratakse ka kestlikule veemajandusele ning terviklikule ookeanide tegevuskavale, sealhulgas sinisele majanduskasvule.

Põllumajanduse vastupanuvõime ja maapiirkondade elujõulisus kogu ELi territooriumil on keskse tähtsusega nii territoriaalse ühtekuuluvuse tagamiseks kui ka elanike juurdepääsuks ohutule ja taskukohasele toidule. Kolm eesistujariiki teevad kõik endast oleneva, et võtta õigeaegselt vastu ühist põllumajanduspoliitikat (ÜPP) käsitlevad seadusandlikud ettepanekud, et viivitamata alustada uue poliitikatsükli rakendamist.

Õiglase ülemineku mehhanismiga seoses on eesistujariikide kolmik samuti pühendunud õiglase ülemineku fondi käsitleva seadusandliku ettepaneku õigeaegsele vastuvõtmisele.

Eesistujariikide kolmik rõhutab, et kestliku arengu tegevuskava 2030 ja selle 17 kestliku arengu eesmärgi rakendamine on oluline kõigile parema ja kestlikuma tuleviku loomiseks, kedagi kõrvale jätmata. Selleks tuleks kestliku arengu tegevuskava 2030 võtta piisavalt üksikasjalikult arvesse kõigis ELi välis- ja sisepoliitika valdkondades.

b. Õiglase ja sotsiaalse Euroopa rajamine

Eesistujariikide kolmik on veendunud Euroopa sotsiaalse mudeli tugevates külgedes ja usub, et on võimalik teha täiendavaid edusamme.

Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamise tagamiseks on võimalik rohkem ära teha. Tuginedes kehtivale pädevuste jaotusele ELi ja selle liikmesriikide vahel, on eesistujariikide kolmik pühendunud selle töö edendamisele. Üks ELi eesmärke on edendada ülespoole suunatud lähenemist ning toetada sotsiaalset ühtekuuluvust. Vahendid kõnealuse eesmärgi saavutamiseks on eelkõige riikliku miinimumpalga ELi raamistik, vahendid töökohtade ja sissetulekute säilimise tagamiseks majandusšokkide ajal, sotsiaalkaitse kättesaadavus kõigile töötajatele ja füüsilisest isikust ettevõtjatele, eeskätt kõige haavatavamatele rühmadele, ning suurem sotsiaalne kaasatus. Eesistujariikide kolmik tugevdab jõupingutusi vaesuse vastu võitlemiseks, ergutades arutelu tulevaste algatuste üle miinimumsissetuleku kaitse valdkonnas. Vaja on reageeringut pandeemia sotsiaalsete tagajärgede leevendamiseks. Selleks on vaja toetada liikmesriikide majandust ja võetud meetmeid. Nõukogu poolt läbivaadatavad miinimumpalga ja töötusedasikindlustuse skeemiga seotud väljakuulutatud ettepanekud, noorte töötuse vastu võitlemise algatus ning lastele mõeldud tagatised on olulised sammud Euroopa sotsiaalõiguste samba edasiseks rakendamiseks.

Tööhõive ja sotsiaalküsimuste valdkonnas tehtavas töös keskendutakse COVID-19 kriisi tagajärgedele. Töö hõlmab selliseid valdkondi nagu töötervishoid ja tööohutus ning ebakindlas töösuhtes olevate töötajate, eelkõige mittestandardsetes tööhõivevormides töötavate töötajate kaitsmine, samuti paindlike töövormide, nt kaugtöö kasutamist, muu hulgas digitaalsete vahendite abil.

Eesistujariikide kolmik edendab jõupingutusi, et tagada ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtete, OECD rahvusvaheliste ettevõtete suuniste ning rahvusvaheliste ettevõtete ja sotsiaalpoliitika põhimõtteid käsitleva Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) kolmepoolse deklaratsiooni sidus rakendamine kogu ELis. Nad kutsuvad üles töötama välja ettevõtja sotsiaalset vastutust käsitlevat uut teatist, mis hõlmab ELi vastutustundliku ettevõtluse tegevuskava ja milles võetakse arvesse COVID-19 kriisist saadud kogemusi ja õppetunde.

Töö ja töötingimused muutuvad kiiresti, eelkõige digitaliseerimise ja elanikkonna vananemise tõttu. Töö tuleviku aktiivseks kujundamiseks jääb eesistujariikide kolmik ootama väljakuulutatud viise kõigi töötajate töötervishoiu ja tööohutuse ning platvormitöötajate, kaugtöötajate ja muudes mittestandardsetes töövormides töötavate töötajate töötingimuste parandamiseks. Täiendavalt tuleks tegeleda demograafiliste probleemidega. Tugevdada tuleks kõigi rühmade osalemist tööturul ning põlvkondadevahelist koostööd ja dialoogi. Tehisintellekt saab töö ja ühiskonna arengus olema keskse tähtsusega. Tööpoliitikat mõjutavad eriti oskuste, ohutuse ja turvalisuse ning sotsiaaldialoogi valdkonnad. Juurdepääs kutseõppele ja -haridusele ning elukestvale õppele on oluline, et töötajad saaksid omandada tööturul vajalikke oskusi ja kohaneda muutustega isegi siis, kui need on järsud ja ootamatud.

Tuleks tagada kaasav juurdepääs haridusele, sealhulgas digitaalsete vahendite abil, tehes seda Euroopa ajakohastatud oskuste tegevuskava ning integratsiooni ja kaasamise tegevuskava kaudu. Selleks, et tegeleda üha suureneva oskuste lõhe ja muutuva töökorraldusega, on oluline investeerimine oskustesse, sealhulgas ümber- ja täiendõppe võimalustesse ning digitaaloskustesse.

Kultuuri ja meedia edendamine aitab muu hulgas luua kaasavat ja sidusat ühiskonda, mida soodustab ka kultuuri- ja loomemajanduse toetamine programmi „Loov Euroopa“ kaudu. Eesistujariikide kolmik jääb ka ootama laste- ja noortegarantiiga seotud komisjoni algatusi.

Liidu kodanikusõbraliku ELi poliitika aitab veelgi kaasa arengule, majanduskasvule ja nõuetekohase elukeskkonna saavutamisele, võttes arvesse maapiirkondade ja rannikualade erivajadusi ning soodustades linnade ja piirkondade integreeritud ja kestlikku arengut. Liit toetab kvaliteetset tervishoidu kõigi jaoks, tagades muu hulgas ravimite tarneahela, mis on ravimite kättesaadavuse oluline element. Sellega seoses teeb eesistujariikide kolmik komisjoniga tihedat koostööd ka Euroopa vähktõvevastase võitluse kava väljatöötamisel ja sellele järelmeetmete võtmisel. Eesistujariikide kolmik kavatseb samuti aidata kaasa tervishoiualase pädevuse suurendamisele.

COVID-19 pandeemia ajal selgus, et on arenguruumi teatavate tervisega seotud ELi tasandi protsesside parandamiseks – seda nii ELi tasandil toimuvate ühishangete kui ka vaktsiinide ning antimikroobsete ja viirusevastaste ravimite väljatöötamise ja tootmise valdkonnas. Ravimeid ja meditsiiniseadmeid käsitlevaid õigusakte tuleks ajakohastada, et võimaldada kiiret reageerimist turukriisidele ning isevarustatuse põhimõtte järgimist, muu hulgas ravimite, vaktsiinide ja meditsiinivarustuse kättesaadavuse osas. Sellega seoses võtab eesistujariikide kolmik liikmesriikide pädevust austades teadmiseks komisjoni kavatsuse aidata tagada, et Euroopal oleks piisav taskukohaste ravimite varu oma vajaduste rahuldamiseks. Kolm eesistujariiki keskenduvad ka ravimitele uue kasutusotstarbe andmise valdkonna õigusaktidele, võimaldades samas ühist lähenemisviisi andmete kiireks ja tõhusaks hankimiseks kliiniliste uuringute käigus. Innustatakse kaaluma huvitatud riikide vaheliste „ühiste ravirajatiste“ loomist. Tuleb tugevdada pandeemiaks valmisolekut ELis, edendades muu hulgas terviseandmete digitaalset vahetamist, austades täielikult eraelu puutumatusega seotud õigusi, ning tugevdades selliseid olemasolevaid üleeuroopalisi struktuure nagu Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskus (ECDC).

V. EUROOPA HUVIDE JA VÄÄRTUSTE EDENDAMINE MAAILMAS

Eesistujariikide kolmik aitab koos liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindajaga tulemuslikult ette valmistada Euroopa Ülemkogu eesistuja korraldatavaid tippkohtumisi ja ELi juhtide kohtumisi kolmandate riikide ja piirkondade riigipeade ja valitsusjuhtidega nii ELi institutsioonide kui ka mitmepoolses formaadis. Kolmik tagab koostöös kõrge esindajaga ka Euroopa Ülemkogu välis- ja rahvusvaheliste suhete teemal peetud arutelude järelmeetmete võtmise.

Eesistujariikide kolmik teeb tihedat koostööd liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindajaga ja osutab talle ühist toetust tema ülesannete täitmisel ning püüab saavutada kõigi liikmesriikide aktiivse osaluse liidu välispoliitikas ja nende sihipärase toetuse sellele.

Eesistujariikide kolmik võtab kõrge esindaja toetamisel võimalikult palju konkreetseid meetmeid, et suurendada ELi suutlikkust tegutseda otsustavalt ja ühtselt, tulemuslikult edendada Euroopa huve ja väärtusi ning et tänases probleemses maailmas kaitsta ja täiendavalt kujundada reeglitel põhinevat rahvusvahelist korda kooskõlas rahvusvahelise õiguse ja inimõigustega, tugevdades mitmepoolsust ja ÜRO süsteemi. Me püüame tugevdada ELi positsiooni ülemaailmse liidrina, edendades rahu, jõukust ja inimõigusi kõigi jaoks.

Selleks tuleb mobiliseerida ELi välistegevuse kõik aspektid alates diplomaatiast kuni arengu, kaubanduse, rahvusvaheliste kultuurisuhete või energiapoliitika (sealhulgas julgeoleku- ja kaitsevahendid) ning aktiivse teabe ja kommunikatsioonini, ning neid strateegiliselt kasutada. Eesistujariikide kolmik on võtnud kohustuse täita oma osa selles ühises püüdluses koos kõrge esindaja, kõigi ELi institutsioonide ja liikmesriikidega, et kindlustada tugev ELi positsioon tihedate piirkondadevaheliste sidemetega mitmepoolses maailmas. See hõlmab ELi võimet reageerida keerulistele hädaolukordadele. Seetõttu on eesistujariikide kolmiku prioriteet hinnata ELi ja ELi liikmesriikide kriisile reageerimist seoses COVID-19 pandeemiaga, teha kindlaks puudujäägid ja probleemid, parimad tavad ning vastastikuse koostöö ja koordineerimise parandamise viisid. Naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi heakskiitmine ja rakendamine võimaldab edendada meie huve ja väärtusi ning viia meie koostöö paremini kooskõlla ELi välispoliitika prioriteetidega.

Eesistujariikide kolmik tervitab otsust alustada ühinemisläbirääkimisi Albaania Vabariigi ja Põhja-Makedoonia Vabariigiga ning kinnitab veel kord Lääne-Balkani ELi väljavaateid ja oma eesmärgi jätkata laienemisprotsessi Lääne-Balkani suunal, tuginedes vajadusel komisjoni hiljutisele teatisele tõhustatud laienemismetoodika kohta, ning süvendada koostööd, sealhulgas Zagrebi tippkohtumisel kokkulepitu kohaselt.

Sellega seoses pöörab eesistujariikide kolmik erilist tähelepanu COVID-19 kriisi märkimisväärse sotsiaal-majandusliku mõju käsitlemisele Lääne-Balkanil ja piirkonna majanduse taastumisele, sealhulgas noortele positiivsete väljavaadete loomisele. Eesistujariikide kolmik toetab ühendatust selle kõigis mõõtmetes ning vähendab seega arengulõhet ELi ja kõnealuse piirkonna vahel. Demokraatia, õigusriigi põhimõtte ja meediavabaduse edendamine on meie ühine ELi narratiiv, mida tuleks käsitleda tõhusa strateegilise kommunikatsiooni kaudu. Tähelepanu tuleks pöörata ka lahendamata küsimuste käsitlemisele ning hübriidohtude ja väärinfo suhtes vastupanuvõime tugevdamisele, kasutades selleks tihedamat koostööd ühise välis- ja julgeolekupoliitika valdkonnas, muu hulgas võideldes piirkonnas levivate häirivate mõjutuste vastu.

Atlandi-ülene partnerlus ja ELi kaubandussuhted USAga on kolmiku üks põhiteemasid ja komisjoni ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindajaga tehakse tihedat koostööd, et veelgi enam tugineda vastastikku kasulikele ja tasakaalustatud suhetele.

EMP ja EFTA riigid on lähedased partnerid. Väga oluline on tagada tihe koostöö EMPsse kuuluvate EFTA riikide ja Šveitsiga COVID-19 pandeemia tagajärgede osas, kuna EFTA riikide majanduslik integratsioon ELiga on EMP siseturu kaudu kõrgel tasemel ja Šveitsiga on sõlmitud lepingute tihe võrgustik.

Eesistujariikide kolmik järgib koos kõrge esindaja ja komisjoniga ambitsioonikat naabruspoliitikat ida- ja lõunasuunal. Selle eesmärk on eelkõige aidata oma vahetutel geograafilistel partneritel COVID-19 kriisist edukalt väljuda ja tugevdada nende üldist vastupanuvõimet. Lisaks paneb kolmik suurt rõhku kõrge esindaja toetamisele, et aidata kaasa suurte konfliktide lahendamisele liidu naabruses ja kaugemal, näiteks Liibüas, Saheli piirkonnas, Süürias ja Ida-Ukrainas.

Samuti aitab kolmik koostöös kõrge esindajaga ette valmistada ja seejärel täita eelseisval idapartnerluse tippkohtumisel võetavaid kohustusi. Samuti jätkatakse tööd, et viia ellu välisasjade nõukogu 2019. aasta juuni järeldusi, milles käsitletakse ELi pühendumust koostööle Musta mere piirkonnas, ning ELi Musta mere sünergia algatust.

Eesistujariikide kolmik toetab kõrget esindajat ELi ja Venemaa suhete viie juhtpõhimõtte hindamise protsessis, et kujundada aktiivselt ELi poliitikat.

EL tihendab koostööd OSCEga, mis võib oluliselt mõjutada julgeolekut ja stabiilsust Euroopas tänu oma ainulaadsele geograafilisele ulatusele, autonoomsetele institutsioonidele, kohapealsete operatsioonide võrgustikule ja üldisele diplomaatilisele potentsiaalile.

Pidades silmas piirkonna kasvavat geopoliitilist tähtsust Euroopa ja Aasia vahelise sillana, edendab EL 2019. aasta juunis vastu võetud uues ELi Kesk-Aasia strateegias esitatud peamisi prioriteete. EL püüab parandada ühendatust Euroopa ja Aasia vahel, nagu on sätestatud Euroopa ja Aasia ühendamise strateegias.

Toetades kõrge esindaja jõupingutusi kõnealusel kolmel eesistumisperioodil, püüab EL tihendada koostööd Kagu-Aasia Maade Assotsiatsiooniga (ASEAN), et saavutada nn strateegiline partnerlus. Sellega seoses uurib Euroopa Ülemkogu eesistuja võimalust korraldada ELi ja ASEANi juhtide kohtumine. EL jätkab Aasiaga dialoogi ja koostöö edendamist Aasia-Euroopa kohtumise (ASEM) kaudu, mille 13. tippkohtumine on kavandatud toimuma 16.–17. novembril 2020 Phnom Penhis (Kambodža), ning plaanib korraldada ELi-Hiina juhtide kohtumise. Lisaks valmistatakse ette igaaastased ELi tippkohtumised Hiina, India, Jaapani ja Korea Vabariigiga. Eesistujariikide kolmik suurendab oma jõupingutusi Euroopa ja Aasia ühendamise strateegia rakendamisel ja edendamisel, järgides väärtuspõhist lähenemisviisi, milles keskendutakse selgelt rahvusvaheliste standardite järgimisele, kestlikkusele ja läbipaistvusele. 2021. aasta mais peaks Portos toimuma ELi-India juhtide kohtumine, mille kutsus kokku Euroopa Ülemkogu eesistuja ja mida võõrustab eesistujariik Portugal.

2020. aasta oktoobris toimuv ELi ja Aafrika Liidu (AL) tippkohtumine ning kavandatud ELi ja Aafrika Liidu ministrite kohtumised on olulised võimalused suhete ja koostöö arendamiseks Aafrikaga. Kolm eesistujariiki teevad ka jõupingutusi Cotonou lepingu järgse lepingu allkirjastamist ja sõlmimist käsitlevate nõukogu otsuste vastuvõtmiseks.

Kolme riigi eesistumise ajal peaks Euroopa Liit tegema jätkuvalt kõik endast oleneva, et tagada COVID-19 vastases võitluses solidaarsus Aafrikaga. Kolm eesistujariiki tagavad tihedas koostöös kõrge esindajaga, et suhetes Aafrikaga teeb EL tööd selle nimel, et viia ellu ELi ja Aafrika Liidu tippkohtumisel kokku lepitud ühised prioriteedid, sealhulgas püsiv rahu ja julgeolek Aafrika mandril ning jätkusuutlik ja kaasav majanduskasv, investeeringud, töökohtade loomine ja inimareng, otsides samal ajal ühiseid ja positiivseid lahendusi kliima-, rände- ja liikuvusküsimustele. EL toetab ka Aafrika mandri vabakaubanduspiirkonna majandusintegratsiooni projekti ning intensiivistab mandritevahelisi jõupingutusi Pariisi kliimakokkuleppes tulenevate kohustuste täitmiseks.

Kolmik on koos kõrge esindajaga jätkuvalt pühendunud ELi poliitilise partnerluse tugevdamisele Ladina-Ameerika ja Kariibi mere piirkonna riikidega. EL peab jätkama koostööd piirkonna riikidega ja jätkama tulemuste saavutamist eri viisidel, sealhulgas ajakohastades kehtivaid lepinguid, nagu Mehhiko ja Tšiili puhul, ning arendades edasi koostööd Mercosuriga. Meie ees seisvad väljakutsed nõuavad, et EL täidaks täielikult oma ülemaailmset rolli. Mitmesugused kriisid piirkonnas, eelkõige Venezuelas, nõuavad intensiivset poliitilist tegevust.

Eesistujariikide kolmik on jätkuvalt pühendunud avatud, ambitsioonikale ja õiglasele, kestlikule ja eeskirjadel põhinevale kaubandusele. Kaubanduspoliitika on kriisile tervikliku majanduspoliitilise reageerimise oluline osa. Sellega seoses on keskse tähtsusega WTO reform, mille eesmärk on tugevdada mitmepoolset reeglitel põhinevat korda, ja rahvusvahelise investeerimisvaidluste lahendamise korra reform. Samal ajal jätkab eesistujariikide kolmik tööd ambitsioonikate kahepoolsete vabakaubandus- ja investeeringute kaitse lepingute sõlmimiseks, tagades samal ajal võrdsed võimalused ja parema juurdepääsu riigihanketurgudele. Läbirääkimised vabakaubanduslepingu sõlmimiseks Indoneesiaga viiakse tõenäoliselt lõpule 2021. aastal. Austraalia ja Uus-Meremaaga peetakse vabakaubanduslepingute sõlmimiseks läbirääkimisi ja need võidakse viia lõpule 2021. aasta jooksul. Kolm eesistujariiki teevad samuti tööd partnerlus- ja koostöölepingu sõlmimiseks Taiga 2021. aastal. Eesistujariikide kolmik teeb tööd, et allkirjastada ELi-Mercosuri assotsieerimisleping ja ajakohastatud ELi-Mehhiko üldine leping ning ajakohastada Tšiiliga sõlmitud assotsieerimislepingut. Tehakse kõik endast olenev, et tagada geograafiliste tähistete kaitse lepingu allkirjastamine ja läbirääkimiste lõpuleviimine Hiinaga sõlmitava ambitsioonika ja tasakaalustatud laiaulatusliku investeerimislepingu üle. Eesistujariikide kolmik töötab selle nimel, et võimaluse korral taasallustada läbirääkimisi ambitsioonika ELi ja India vahelise kaubandus- ja investeeringute kaitse lepingu üle.

EL püüab arengukoostöö valdkonnas koostööd parandada ja oma rahvusvahelisi partnerlusi selles valdkonnas kaasaval viisil veelgi tugevdada. Kolm eesistujariiki rõhutavad, et kestliku arengu tegevuskava 2030 ja selle kestliku arengu eesmärgid moodustavad pöördelise poliitilise raamistiku vaesuse kaotamiseks ja kestliku arengu saavutamiseks kogu maailmas ning tagavad, et EL ja selle liikmesriigid on jätkuvalt ambitsioonide ja tegevuse esirinnas. Samuti on eesistujariikide kolmik koostöös kõrge esindajaga jätkuvalt pühendunud siseriiklike meetmete laiema mõju käsitlemisele rahvusvahelisel ja ülemaailmsel tasandil ning tuletab meelde ELi võetud kohustust teha lõpp näljale ja alatoitumusele. Sellega seoses tervitavad kolm eesistujariiki 2021. aastaks kavandatud ÜRO maailma toidusüsteemide tippkohtumist ja rõhutavad vajadust võtta vastu ühtne ELi poliitika. Lisaks on päevakorras kõigi veeprobleemide käsitlemine eesmärgiga töötada välja terviklik lähenemisviis veele, milles võetakse arvesse humanitaar- ja arenguvaldkonna ning rahu vahelist seost ning keskkonna- ja ülemaailmseid tervise- ja toitumisaspekte.

Kolm eesistujariiki töötavad samuti selle nimel, et tugevdada Euroopa arengualast finantsstruktuuri, mis on jätkumeede nõukogu 5. detsembri 2019. aasta järeldustele ning eksperdirühma 2020. aasta aruandes kindlaks määratud lühi- ja pikaajalistele meetmetele. Eesistujariikide kolmik juhib ka tööd, et nõukogu kiidaks heaks soolise võrdõiguslikkuse kolmanda tegevuskava ja rakendaks seda.

Kolmik toetab kõrge esindaja jõupingutusi tõhusa reeglitel põhineva rahvusvahelise korra edendamiseks ja edasisel tugevdamiseks ning on täielikult pühendunud sellele, et suurendada tõhusa, lepingutel põhineva rahvusvahelise relvastuskontrolli, desarmeerimise ja massihävitusrelvade leviku tõkestamise tähtsust, mis on ülemaailmse rahu ja julgeoleku tugisambad.

COVID-19-pandeemia ja muud kriisid avaldavad ulatuslikku mõju humanitaarvajadustele kogu maailmas. Kolme riigi eesistumise ajal teeb EL jõupingutusi, et anda abivajajatele elupäästvat humanitaarabi. Jätkates eelmise kolmiku tööd, eelkõige seoses nõukogu 2019. aasta novembri järeldustega rahvusvahelise humanitaarõiguse kohta, toetame humanitaarruumi kaitsmist ja rahvusvahelise humanitaarõiguse edendamist. Soovime, et kõik liikmesriigid ja EL allkirjastaksid humanitaarabi andmise üleskutse.

COVID-19 viiruse levik on näidanud ülemaailmse tervishoiualase koostöö ja läbipaistva kriisidele reageerimise olulisust. Sellega seoses on kolmik võtnud kohustuse teha koostööd, et anda ELile ja selle liikmesriikidele tugevam ja strateegilisem hääl ülemaailmsete terviseküsimustega tegelevatel rahvusvahelistel foorumitel, näiteks Maailma Terviseorganisatsioonis (WHO). EL ja selle liikmesriigid toetavad partnerriike nende kõikehõlmavate tervishoiusüsteemide tugevdamisel ja pandeemia tõsiste sotsiaalmajanduslike tagajärgede leevendamisel. Euroopa tiim on käegakatsutav tõend Euroopa pühendumusest väljendada oma ülemaailmset solidaarsust. Ülemaailmsel tasandil võimaldab vaktsiinialane koostöö teadus- ja innovatsioonisektoriga partnerriikidele juurdepääsu, et võidelda pandeemia laienemise vastu.

EL jätkab kolme riigi eesistumise ajal ELi merendusjulgeoleku strateegia ja selle ajakohastatud tegevuskava rakendamist, et parandada liidu ülemaailmset reageerimist merendusjulgeoleku ohtudele ja probleemidele, mis mõjutavad inimesi, tegevusi ja taristuid, tehes seda eelkõige rahvusvaheliste partneritega tehtava tihedama diplomaatilise koostöö, eelkõige Guinea lahe piirkonna koostöö, ning koordineeritud suutlikkuse suurendamise kaudu. Poliitikameetmed vaadatakse läbi, võttes arvesse Euroopa Liidu merendusjulgeoleku strateegia tegevuskava rakendamise aruannet, mis töötatakse välja 2020. aastal.

Ühine julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜJKP)

Kolm eesistujariiki toetavad kõrge esindaja tööd ja teevad tihedat koostööd liikmesriikidega ning on kindlalt pühendunud ÜJKP kõigi aspektide edendamisele üldise eesmärgiga muuta EL vastutustundlikuks, suutlikuks ja usaldusväärseks osalejaks ning ülemaailmseks partneriks rahu ja julgeoleku tagamisel. Seetõttu on kolmiku partnerid kindlalt otsustanud jätkata ELi tegutsemisvõime tugevdamist, et suuta asjakohaselt ja otsustavalt reageerida kriisidele, mis mõjutavad otseselt meie huve ja julgeolekut – võimaluse korral koos meie partneritega ja vajaduse korral iseseisvalt.

Meie tegutsemisvõime sõltub selgest ja ühisest arusaamast, mida me tahame teha eurooplastena julgeoleku ja kaitse valdkonnas, nagu on sätestatud ELi üldises strateegias. Kui soovime täita 2019.–2024. aasta strateegilise tegevuskava ootusi, on vaja poliitilisi ja strateegilisi suuniseid. Seetõttu toetab eesistujariikide kolmik täielikult kõrge esindaja juhitud tööd strateegilise suunanäitaja loomisel. Selle strateegilise dialoogi aluseks on ühine ohuanalüüs, mis aitab edendada ühist poliitilist mõistmist ning eesmärgipärasemat kaitsevõime planeerimist ja arendamist.

Eesistujariikide kolmik jätkab jõupingutusi ÜJKP ning justiits- ja siseküsimuste alase koostöö suurendamiseks ja riiklike protsesside toetamiseks, et suurendada ÜJKP tsiviilmissioonide võimekust, ning paljude muude meetmete võtmiseks, et tagada ÜJKP tsiviiltegevuse kokkuleppe täielik rakendamine 2023. aasta suve alguseks. Toimub mitu seminari ja kaks kõrgetasemelist iga-aastast läbivaatamiskonverentsi ning luuakse tsiviilkriisiohje tippkeskus.

Jätkuvad edusammud ELi kaitsealgatuste edasisel arendamisel ja sidususe suurendamisel, sealhulgas viimase kahe aasta murranguliste sammude rakendamisel kõigis peamistes valdkondades (alaline struktureeritud koostöö (PESCO), kaitseküsimuste iga-aastane kooskõlastatud läbivaatamine ja Euroopa Kaitsefond). See peaks hõlmama tugevamat, kaasavat ja jätkusuutlikku Euroopa kaitsesektori tehnoloogilist ja tööstuslikku baasi, milles võetakse arvesse VKEde rolli.

ELi kaitsealaste algatuste sidusust, mille eesmärk on saavutada ELi ambitsioonitase julgeoleku- ja kaitsevaldkonnas, edendatakse jätkuvalt väljundipõhise lähenemisviisi abil, et tugevdada kaitsekoostööd, andes seega liidule õiged võimed ja tugevdades tema rolli julgeoleku tagajana. Selleks et tagada ühtne lähenemisviis Euroopa kaitsevõime arendamisele, on äärmiselt oluline veelgi tõhustada strateegilist poliitilist koordineerimist ja rakendamise järelevalvet.

Samal ajal on kolm eesistujariiki koos kõrge esindajaga jätkuvalt täielikult pühendunud Atlandi-ülesele julgeolekupartnerlusele, tagades kõigi ÜJKPga seotud algatuste täieliku vastastikuse täiendavuse NATOga. NATO ja ELi sidususe ja ühistegevuse suutlikkuse tugevdamine hõlmab sõjaväelist liikuvust, küberturvalisust ja -kaitset, võimete arendamist, hübriidohtusid ja suutlikkuse suurendamist. Arvestades COVID-19 pandeemiat, hõlmab see ka sõjalist abi tsiviilvõimudele ning vastupanuvõime ja tsiviilvalmiduse suurendamise meetmeid. Seega peetakse esmatähtsaks mõlema organisatsiooni tihedat koostööd ja NATO Euroopa samba tugevdamist. Väljakujunenud mitteametlik personali tasandi koostöö NATOga on kindel alus tugevale ja jätkuvale tegevusele, nagu on rõhutatud seni koostatud eduaruannetes.
